

- Ја сад идем да спавам - рекла је, с тихом одлучношћу која му беше добро позната. Правио се, као и обично, да није разумео скривене смислове њене поруке: хајде, већ је касно, тако би лепо било да легнемо заједно, хајде, читаћеш сутра...

- Остаћу још мало, не брени, нећу дуго - узвратио је меким, увежбаним рефреном. Затим је соба утонула у мрак. Сви опнокрили ноћни летачи устремише се ка плафонери на тераси, као да би да поделе с њим једино светло у околини. Спустио је поглед на књигу. Била је то једна сасвим нова и изванредно важна ствар, најновије дело неког шведског теоретичара о метричкој организацији лапонских епских песама. Његова жудња за тим текстом трајала је месецима уназад и најзад се срећно разрешила на сам дан њиховог поласка на море. Мало је недостајало да загрли поштара кад му је донео пакет. О да, Марко је био велики, пасионирани читалац, сви су то знали, а имао је и ту ретку срећу да за своју страст буде плаћен, уместо да, попут већине људи, сам плаћа да би је задовољио. У својој тридесет другој години већ је догурао до звања доцента универзитета, најмлађег на катедри и, треба ли рећи, најперспективнијег. Све двери рајске научничке будућности биле су пред њим широм отворене, само је требало и даље читати, читати и увек читати, из дана у дан, од јутра до мрака, у возу и у постели, чак и овде, на летовању. Ту, у том миру, услови за читање били су можда и најбољи, нарочито кад падне мрак и сви се повуку у собе, исцпљени од сунца и празног наклапања. Преко дана му помало и сметају, покушавају да га увуку у своје детињасте активности, чуде се тврдоглавости са којом одбија да им се придружи на плажи или за шанком бара на базену. Онај смешни инжењер чак је покушао да га наговори на партију карата. Свашта. Шта све људима неће пасти на памет? Зато је једва чекао да се смркне. И док би Тамара сетно посматрала свако сунчево поринуће, увек изнова жалосна што умире још један блистави и бриге лишени дан, он би планирао своју вечерњу лектуру.

Из собне таме већ је допирало њено равномерно ди-сање, а Марко никако није успевао да се усредсреди на проблеме лапонског стиха. Ова ноћ као да није била за читање. Иако је читав дан преседео под ресама еукалиптуса, изгледа да је и на њега врелина почела да утиче. Надао се да ће радост дуго очекиваног сусрета с књигом одагнати умор и у први мах чинило се да ће тако и бити. Већ код напомене приређивача осетио је како га прожимају таласи опуштања и како спољне сензације постају све даље. А онда су однекуд почели да допиру узнемирујући звуци. Трбало му је неко време да процени да долазе из правца базена који се налазио на свега педесетак корака од њихове собе. Одложио је књигу и напрегао слух. Два весела, младалачка сопрана надметала су се у разговору и кикотању, све живље и све бучније. Не би то било довољно да га избаци из равнотеже, сигурно не би, да се убрзо није зачуло плускање, док је кикот прерастао у необуздани смех. Све дотле могао је да разуме, у реду, младост не води увек рачуна о лепом понашању, најзад, лето је, девојке су се вратиле из провода и весеље их још држи, али ово, ово је превазилазило све границе, укључујући и хотелске прописе. На табли поред рецепције било је видљиво истакнуто: БАЗЕН ЈЕ ОТВОРЕН ОД 9 ДО 21 ЧАС. Свако писмен и иоле пристојан из тога би морао закључити да је изван назначеног времена купање било забрањено, а казаљке на сату већ су се сасвим приближиле свом поноћном сусрету.

Ипак, одустао је од намере да опомене обесне купачице. Знао је да не би вредело. Ивана и Тијана, тако су се звале, могле су у овом сумњивом хотелу да раде шта год им се прохте. Током неколико претходних дана он би понекад, заваљен у наслоњачи под својим дрветом, подигао поглед са књиге, привучен њиховим раздражујућим, грленим смехом. Видео би како унаоколо облећу и пажњом их обасипају сви младићи запослени у хотелу, од рецепционара до бармена. Сви којима би сада евентуално могао да се пожали. Никако није разумевао шта је то било толико занимљиво на ове две незреле осамнаестогодишњакиње. Обичне градске шипарице, какве ничу на асвалту свих данашњих полиса, од Хелсинкија до Буенос Аиреса. Некритички помодно очешлане, нашминкане и одевене, представљале су отеловљење безличне униформности савременог света. И већ вештачки плаве. Њихова беспрекорно витка, извајана и препланула тела оличавала су планетарну културу теретана, соларијума, здраве хране и салона за улешавање. За естетску хирургију још је било рано, али полако, доћи ће и то на ред. Можда баш да би се са лопатице уклонили грозни тетовирани цртежи, једном кад изађу из моде и када опет буду сматрани изразом простоте.

Истини за вољу, било је у њиховим размакнутим јагодицама и пркосно напућеним уснама неке узбудљиве дражи, морао је то да призна. Па и та смарагдна боја очију, ако само и то није превара. Данас се за тричаву суму може купити оно што се некада звало огледалом душе. Свака осредња лепојка за трептај ока, онај који је довољан да контактено сочиво прионе за зеницу, може себи приуштити два бистра горска језера, два сјајна свица небеска или два мрка драгуља, већ према укусу и оптичаревој понуди. Али, добро, рецимо да су ови смарагди прави, оригинали чија је вредност немерљиво увећана поплавом фалсификата, па опет то није разлог да им се сви клањају и приклањају, као некаквим мистичним божанствима. Има ту још нечега. Ваљда нешто значи и то што је сва та љупкост, и више од љупкости, сва та дрска и изазовна лепота била систематично репродукована у два идентична примерка. Ивана и Тијана биле су близнакиње, једнојајчани *гемели*. Практично гледано, осим што их је било тешко разликовати, то је сваком од успаваних претендената удвостручавало шансе на успех.

Марка, у ствари, нису толико иритирали цика и праћакане, колико чињеница да никоме другом није падало на памет да протестује. Као да је читаво то проклето здање најједном волшебном опустело, а поуздано је знао да није било ниједне слободне собе. Зар је могуће да су сви уснули мртвим сном, зар баш никоме осим њему не сметају разузданост и галама? Покушао је и са аутосугестијом: не обраћај пажњу, не слушај, није важно, нећеш ваљда ти бити највећи намћор... Види како је занимљиво ово што овде пише, како је ово мудро и тако редом. Ништа није помагало. Звуци су пристизали у налетима, а његова нервоза расла је сразмерно њиховој јачини. Покушао је и да их одагна механички, притиснувши длановима ушне шкољке. Безуспешно. Онда је, обесхрабрен и уздрхтао од напетости, применио једно опробано средство, последњи ешлон своје менталне одбране. Завалио се у столицу, главу је забацио уназад и склопљених очију почео да дише дубоко, устањено спорим ритмом, понављајући у себи: бело, бело, бело, бело...

Није био свестан колико дуго је тако метанисао, али је терапија очигледно деловала. Раздражености је лагано

нестало. Ни сама помисао да неће остварити свој читалачки план за то вече није га више узбуђивала. Бука која је до њега и даље допирала као да је постала природнија, приснија, могло би се чак рећи изазовна, да није... Уосталом, зашто да не? Шта га је спречавало? Устао је, прескочио ограду њихове приземне терасе и лаганим кораком упутио се ка базену. Тек накнадно, у ходу, схватио је да је тај скок извео на начин који га је одувек испуњавао дивљењем, но за који никада до сада није имао смелости. Толико пута чежњиво је посматрао снажне, окретне младиће како елегантно прелећу препреку која им је досезала до појаса, ослонивши се једном руком на њу. Није се усуђивао да и сам то покуша, у страху да ће запети ногом или да нејака мишица неће издржати тежину тела, а ето, сада, хоп, просто да не поверује... Лук и вода. Овај подвиг испунио га је душевљењем.

Приближивши се базену застао је на тренутак, још увек заклоњен зидом, образа приљубљеног уз његову млаку хрпаовост. Одједном је завладала тишина. Ослушкујући сопствени дах, промолио је главу и пред очима ми се указао приказ од којег га је подишла пријатна језа. Овална површина воде, осветљена једино изнутра, светиљкама уграђеним у зидове базена, блистала је сред помрчине у свом халогеном плаветнилу. У средишту те шкољке две бисерне главе играле су своју ритмичну игру, зарањале и израњале изводећи окрете и пируете, приближавајући се и удаљавајући наизменично. Понекад би, савршено синхронизоване, истовремено изрониле тик једна уз другу, лицем у лице, готово се додирујући уснама и носевима. У тој немој ритуалу осмеси и погледи били су једино средство везе. Посматрајући их, Марко осети да му се, негде дубоко у хипофизи, буди непристојна фантазија која га је одавно прогонила. Али, за разлику од свих ранијих сличних сновиђења, овога пута та незвана гошћа није код њега изазивала ни нелагодност ни кривицу и он није ни покушавао да је отера. Душу му је испуњавао неки чудан, до тада непознат мир. Не оклевајући, напустио је свој заклон.

Тек што се нашао на осветљеној, клизавој чистини, Тијанин глас обзнанио је његово присуство:

- Види, имамо друштво - рекла је сестри, упирући прстом у њега.

- Па то је профа - узвикнула је Ивана. - Хеј, професоре, придружите нам се - позвала га је.

Није јој одговорио. Зауставио се тик уз ивицу базена и посматрао их, не онако кришом, испод ока и на кратко, као у ранијим приликама, већ отворено, продорно, нетремице, попут боксера који се на мерењу пред меч суочава са противником. Није више био збуњен њиховим присуством. Није га се тицало што су тако младе, млађе од његових студенткиња. Стајао је и гледао. Само то. Дошао је ред да он збуну њих.

- Професор је вечерас ћутљив - рече Тијана. - И некако загонетан. Можда је решио да нам приреди неко изненађење.

- Зар је могуће да вам је књига досадила? - упитала је Ивана, осмехујући се.

- Или вам врућина не да да спавате? - додала је Тијана.

- Знам шта је - ускликну Ивана. - Професор пази да не изгори. Је л' тако? Мислите да је месечина безопасна?

На ову бесмислену шалу обе прснуше у смех. Он је и даље био равнодушан на питања и "духовитости". А што се читања тиче, на то више није ни мислио. Дођавола и с књигама, ионако су му се већ одавно смучиле. Има на свету и лепших и забавнијих ствари. Ово, на пример. С рукама у джеповима, лагано је корачао рубом базена, не скидајући грабљиви поглед са својих жртава. Сада су и оне пливале ћутећи, пратећи темпо и правац његовог

кретања, као да прихватају игру. Ивана је још једном покушала да га увуче у разговор, тобоже се интересујући шта је са његовом госпођом, зашто и она није са њим. Па сви су већ приметили да су њих двоје неразводности и тако складни, часна реч, свима су симпатични, зар не Тијана. Ова је климала главом у знак потврде. Марко је једва приметно развукао усне. Мале глупаче, зар мисле да ће га испровоцирати тим јефтиним, балавачким триковима. Уместо одговора, почео је да раскопчава своју нову, деним плаву кошуљу од лаког тексаса. У њој се осећао удобно и сигурно. Једино није могао да се сети кад ју је купио. Одувек ју је желео, али му се чинила прескупом за његову скромну плату. Мора да је Тамара решила да га обрадује. Ако је тако, није могла наћи бољи начин од овог. Блага боја памука чинило је савршени контраст са његовим потамнелим тенем. Није ни приметио када му је кожа добила тај бакарно-смеђи прелив. Тамара је била у праву - ни у хладовини ниси безбедан од овог дивљег сунца.

- Опа, стрип-тииз! - повикала је Тијана.

- То, професоре. Браво! - храбрила га је Ивана.

Марку те ноћи није недостајало храбрости. До свести му је допирало тек нејасни одблесак чуђења: откуд он уопште ту и како му пада на памет да тако нешто ради? Руке и тело настављали су, међутим, свој започети посао, вођени неком независном вољом. Изуо је еспадриле шутнувши их далеко иза себе, а потом је развезао каиш панталона. Још два-три покрета куковима и остао је само у гаћама с кратким ногавицама, такозваним "боксерима", врло модерним у последње време. Ни њих, наравно, никада раније није носио, али на то више није ни обраћао пажњу. Девојке су се сада тихо смејулиле, очекујући његов следећи потез. Одшетао је до одскочне даске, попео се на њу и примакао се ивици. За тренутак је тако стајао, као да се предомишља, а онда се вратио неколико корака уназад, погледа и даље прикованог за девојачка лица. Учинило му се да на њима види израз ироничне надмоћи. Већ следећег момента, док је низ бутине свлачио последњи преостали комад одеће, тај пркосни израз преобразио се у запрепашћење. Не чекајући да ефекат изненађења прође, Марко се из све снаге залетео и, одбацивши се снажно о ивицу даске, виноу се ка плаветнилу. Док је широм раширених руку секао ваздух, по глави му се мотало како је баш дивно то што се уопште не плаши леденог шока од којег би му срце могло отказати већ следеће секунде. И то што му је већ прва "ласта" у животу овако успела. И што није ни помислио на своју неспретност у води које се толико стидео. Па он уопште није био сигуран хоће ли умети да исплива. Нека. О томе ће мислити касније.

Блесак пред очима био је вероватно проузрокован додиром чела са површином воде. У немерљиво малом размаку времена чуо је туп удар и осетио трзај главе уназад. Отворио је очи, без страха од непријатног штипања хлора. Уместо белине керамичког дна, поглед му је обухватио пространство црног бездана посутог светлוצавим прахом. Инстинктивно је удахнуо, али није осетио парање воде кроз ноздрве, грло и бронхије. Наставио је да дише, брзо и испрекидано. У видокруг му је полако улазио плафон терасе и светиљка око које су се и даље ројили инсекти. Још једном је снажно зажмурио, а онда скренуо поглед надолу. Књига је лежала крај његових ногу. Опрезно се сагнуо да је подигне, неко време је нежно држао у рукама, затим забележио страницу до које беше стигао. Ослушкивао је допиру ли из себе било какви звуци. Осим дамара његовог срца, све је било мирно. Ни са базена се више ништа није чуло. Добро је, помислио је умирен. Није се пробудила.